

תקנון העל

של מועצות התלמידים והנוער

תשכ"ב | 2022

בעידוד והדרכת:
משרד החינוך
מנהל חברה ונוער

הוועדה האתית משפטית של מועצת התלמידים והנוער הארצית -
תשנ"ז, תשס"א, תשע"ב, תשע"ד, תשפ"ב
ועדת תכנים של ועידת תשס"א, תשס"ו
הוועדה העליונה לתקנון העל תשפ"ב

הדרה רוזנבלום, איתן טימן, עפרה בן גד,
ד"ר טלי יריב-משעל, מרב גרפי-הוכמיץ, מיכל ישראלי

ליאל סרוסי

מחלקת פרסומים, משרד החינוך

כתיבה

ייעוץ והדרכה

הבאה לדפוס

עיצוב

הוצאה לאור

תוכן עניינים

4.....	ברכת מנכ"לית משרד החינוך.....
5.....	דברי פתיחה - עודד כהן, קובי צורף, זיו חן, אופק הרניק, גל יוסף, עומר שחר.....
7.....	שלושה עשר העקרונות.....
8.....	נציג מועצה.....
9.....	נציגות גופים במועצה.....
10.....	מטרות המועצה.....
11.....	מבנה המועצה.....
13.....	תהליך בחירת בעלי התפקידים במועצה.....
15.....	תהליך קבלת ההחלטות.....
16.....	סדרי עבודה.....
16.....	תהליך מומלץ לקביעת סדרי עבודה.....
17.....	פרוטוקול ישיבות.....
18.....	תדירות המליאות.....
19.....	תקנון מועצה.....
20.....	סיכום הנושאים שעל המועצה לקבוע מתקונה מתקנון העל.....
21.....	הצעה - קביעת תקנון.....
22.....	מבקר המועצה.....
23.....	העיקרון השנים עשר - דגשים.....
24.....	תהליך ההכשרה במועצה.....
.....	נספחים.....
25.....	נספח מס' 1: סוגי המועצות.....
27.....	נספח מס' 2: מילון מונחי היסוד.....
.....	נספח מס' 3: חוק הרשויות המקומיות (מנהל יחידת הנוער ומועצת תלמידים ונוער), התשע"א-2011 - חלק המועצה.....
31.....	
32.....	נספח מס' 4: מרכזי פעילות המועצות.....

בוועידת המועצות שנערכה ב-15.5.97 בבנייני האומה בירושלים, הוסמכה ועדה מתמדת לסיים את תהליך אישור "תקנון העל". הוועדה המתמדת התכנסה לשתי ישיבות: ב-1.6.97 וב-20.8.97. בישיבה שנערכה ב-20.8.97 באכסניית בני דן בת"א, בנוכחות חברי הוועדה עודד כהן, בן מיוסט, שירה וילקוף, רוני טפר, גילי קורויטרו, אודי שחורי, והמשקיפים גלית אליאסי ואיתן טימן, הסתיים תהליך אישור "תקנון העל" ברוב של 5 נגד 1. על החתום:

גילי קורויטרו	רוני טפר	עודד כהן
אודי שחורי	בן מיוסט	שירה וילקוף

תקנון זה עודכן ואושר בוועידה הארצית תשס"א, בוועידה הארצית תשע"ב, בוועידה הארצית תשע"ד ובוועידה הארצית תשפ"ב. התקנון והנספחים כתובים בלשון זכר אך חלים במידה שווה על כל המגדרים.

יקירי, חברות וחברי מועצות התלמידים

התחדשות היא סימן למנהיגות.

התהליך לחידוש התקנון שעשיתם הוא תהליך דמוקרטי, עמוק ומשמעותי. זהו סימן נהדר ללקיחת אחריות, לבחינה עצמית לאור המציאות המשתנה ולביצוע התאמות נדרשות לאתגרים העכשוויים.

כשליחי הילדים והנוער שבחרו בכם חבקו בעוז את האתגר שלקחתם על עצמכם, והמשיכו בדרככם:

בררו ונסחו את החזון שלכם לחברה ישראלית דמוקרטית, שוויונית וצודקת.

חפשו ומצאו את הדרך שלכם לצמצם פערים בין כל בני הנוער, הבאים ממקומות ומרקעים שונים.

התמידו ביצירת אווירה המאפשרת לכל אחת ואחד להגיע לכל מקום, להרגיש בבית בכל מצב.

אפשרו לכולם לקחת חלק בקבלת ההחלטות, להשפיע ולהיות שותפים פעילים בהמשך בנייתה של החברה בישראל.

קבלו החלטות, עשו מעשים, היו מנהיגים ואזרחים פעילים במטרה להשפיע באופן חיובי ובונה.

אל תוותרו על כל מה שתוכלו להשיג כעת, אך בו בזמן אל תשכחו לבנות את היסודות לתהליכים ארוכי טווח, גם זו חובתכם כמנהיגים.

כמנהיגות ומנהיגים של ציבור גדול וחשוב בחברה הישראלית, הילדים ובני הנוער הנפלאים שלנו, הקפידו להיות קול ופנים לכל אחד ואחת, לייצגם ולהיות עבורם שליחי ציבור נאמנים.

בכל מקום בו פועלות מועצות הנוער, בערים, במחוזות ובמועצה הארצית - תמצאו אותנו, שותפים להגשים את חלומותיכם.

אנחנו כאן אתכם,

דלית שטאנבר
המנהלת הכללית

דבר יושבי ראש

מועצת התלמידים והנוער הארצית

החבורת שלפניך היא תוצר סופי של עבודה מאומצת וקשה, שנעשתה על ידי חברי מועצת התלמידים והנוער הארצית בסיועם של אנשי מינהל חברה ונוער. הרעיון לכתיבתה עלה בחנוכה תשנ"ז. חברי המועצה, הבאים ממועצות שונות ברחבי הארץ, החלו להרגיש כי הפערים בין המועצות השונות גדולים מדי, ויש צורך ביצירת מכנה משותף מינימאלי ומוצק לכל המועצות, כדי שכל המועצות ידבר "באותה שפה". תקנון זה, בנוסף לתפקידו הראשון, יהווה גם בסיס לקיום הדיאלוג בין הבוחרים לבין הגוף התומך במועצות. חשוב שתהיה מסגרת אחידה וקבועה להקמת המועצות. תהליך אישור "תקנון העל" נמשך חצי שנה ושיאו של התהליך היה ב-15.97, בוועידת המועצות בבנייני האומה בירושלים, בה נכחו 764 צירים, נציגי מועצות מבתי ספר תיכוניים, שבאו מרחבי הארץ. התקנון אושר ברוב קולות.

עודד כהן

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (1997)

בוועידת המועצות שהתקיימה ב-15.01 נפתח "תקנון העל" לאישור מחדש ולהוספת סעיפים שהיו חסרים לעבודה השוטפת של המועצות. התקנון אושר על ידי 600 צירים נבחרים מכל הארץ. כיושב ראש מועצת התלמידים והנוער הארצית וכיושב ראש הוועדה המתמדת, ברצוני לוודא שאכן כל נבחרי בני הנוער יאמצו תקנות אלו וישרתו נאמנה את כלל התלמידים ובני הנוער.

קובי צורף

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (2001)

זה עשר שנים, מאז 1996, פועלות מועצות התלמידים והנוער בארץ, שבהן כ-31,000 נציגים, ברוח "תקנון העל". כחברי מועצת התלמידים והנוער עלינו לפעול בהתאם ל"תקנון העל" וברוחו, לקיימו בכל אחת מהמועצות בה אנו חברים, ולהוות מודל וכתובת לבני הנוער ונציגיו הנבחרים. ברצוני לברך כל אחד ואחת ולהודות לכם על שבחרתם לקחת חלק ולהשקיע מזמנכם ומיוזמתכם בהנהגת בני הנוער ובייצוגם.

דיו חן

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (2005)

בוועידה שהתקיימה באפריל 2012, נפתח שוב "תקנון העל". התיקונים המעטים שנוספו בו הם תוצאה של עבודה רצינית ורציפה של נציגי המועצות על כל מגוון. הצורך בתיקונים עלה לאור שינויים ודרכי התנהלות שחלו בקרב תרבות בני הנוער, התנהלותו ודרכי הדיאלוג השונות שנפתחו בפניו.

על הנציגים הנבחרים להיות ערים לצורכי קהל הבוחרים שלהם, לתמורות השונות המלוות אותם ולדרכי תרבות השיח.

אני תקווה שאכן כל הנציגים הנבחרים יהיו ערים לכלל בני הנוער בחברה הישראלית, יהוו אוזן קשבת לצרכיהם ולסדר היום של החברה בישראל ובני הנוער שלה.

בברכה,

אופק הרניק

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (2012)

בוועידה שהתקיימה ב-8.5.2014, ח' באייר ה'תשע"ד, פתחנו את "תקנון העל" בעקבות בקשות שהגיעו מהמסגרות השונות של המועצות על כל מגוון, ולאור פניות של נציגים שחיפשו מענה על אירועים שונים במהלך הפעילות השוטפת של המועצות בשנתיים האחרונות.

עיקר השינויים שאושרו בוועידה, מטרתם שיקוף ומיסוד של נהלים קיימים והפיכת תקנות מסוימות ברורות יותר, וכן תוספות להתנהלות אחידה בכל גלגל המועצות.

חשוב שהנהלים והתקנות יהיו ברורים לכלל חברי המועצות בארץ, על מנת שנוכל לשמש דוגמא לבני הנוער אותם אנו מייצגים ומנהיגים ביישום כללים בחברה דמוקרטית.

בברכה,

גל יוסף

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (2014)

בוועידה שהתקיימה ב-10.05.2022, ז' באייר ה'תשפ"ב, אושר חידוש תקנון העל לאחר תהליך עומק בגלגלי המועצות. במהלך התהליך קיימנו שיח פתוח במועצות בית ספריות, רשותיות, מחוזיות ובארצית, ונתנו לכל חברי המועצות הזדמנות להשמיע קולם ולהציע שינויים לתקנון העל, שעלו בוועדה העליונה לתקנון העל בעת בניית ההצעה להצבעה בוועידה הארצית. השינויים התמקדו בחיזוק הקשר בין הגלגלים, העצמת הייצוגיות של המועצות בארץ, בכל הגלגלים, וחיבור של המועצות לנוער ולמציאות המשתנה.

חשוב מאוד שתקנון העל החדש ימשיך להוות את המכנה המשותף הבסיסי לכל מועצות התלמידים והנוער כדי לבנות ארגון חזק שיכול לשנות את המציאות ולהשפיע על חיי הנוער בכל הרמות.

בברכה,

עומר שחר

יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית (2022)

שלושה עשר העקרונות

1. חובה על כל נציג במועצה להיבחר באופן דמוקרטי על ידי הגוף שאותו הוא מייצג, וכהונתו תימשך עד גיוסו לצבא, שירות לאומי או שנת שירות, אך לא יאוחר ממלאות לו 19 שנה או מסיום שנת הלימודים בבית הספר התיכון, למעט בחינוך המיוחד.
2. חובה על כל מועצה לאפשר לכל הגופים הזכאים להיות מיוצגים בה, לשלוח נציגים למועצה בהתאם למפתח הוגן של נציגות, הנקבע בתקנון המועצה.
3. חובה על כל מועצה להכין תכנית אב שנתית הנתונה לשינויים תמידיים בהתאם לצו השעה.
4. חובה על כל מועצה לבחור ביושב ראש אחד ובממלא מקום לתקופת כהונה (קדנציה) בת שנה.
5. חובה על מועצה להגדיר מראש באופן דמוקרטי את דרך בחירת בעלי התפקידים במועצה.
6. חובה על כל מועצה לקבל את החלטותיה באופן דמוקרטי לפי תקנון המועצה.
7. חובה על כל מועצה לקבוע את סדרי עבודתה ודרכיה ולקבל את אישור מליאת המועצה.
8. חובה על כל מועצה לכתוב פרוטוקול ישיבה הכולל נוכחות חברי המועצה, נושאי דיון בישיבה, החלטות שנתקבלו ונימוקיהן, ורישום מדויק של ההצבעות, ולהציגו לכל דורש.
9. חובה על כל מועצה להתכנס באופן סדיר.
10. חובה על כל מועצה לכתוב תקנון שאינו בסתירה ל"תקנון העל", למעט מקרים שיאושרו בוועדות הבוררות.
11. חובה על כל מועצה לבחור מבקר באופן דמוקרטי.
12. נציגי מועצת התלמידים והנוער אינם רשאים לייצג בשם בני הנוער עמדות מפלגתיות בכל פורום שהוא.
13. חובה על כל מועצה לקיים תהליך הכשרה שנתי לחבריה.

נציג מועצה

חובה על כל הנציגים במועצה להיבחר באופן דמוקרטי על ידי הגוף שאותו הם מייצגים. כהונתם תימשך עד לבחירות שייערכו בשנת הלימודים הבאה אחריה, וזאת בתנאי שהם מוסיפים להשתייך לגוף שבחר בהם.

1. נציג מועצה נבחר באופן דמוקרטי וחשאי על ידי גוף המיוצג במועצה.
2. נציג מועצה יוכר אך ורק אם הגוף השולח אותו למועצה קיים תהליך בחירות, שיוכר על ידי המועצה שאליה הוא נשלח.
3. על כל חבר מועצה, לרבות נציג, חבר מזכירות, ממלא מקום ופעיל, ליטול חלק בפעילות המועצה. בין היתר, להיות נוכח בישיבות המועצה, להביע את דעתו בנושאים שעל סדר יומה של המועצה ולהיות שותף בעשייה המועצה ובביצוע התוכניות שקבעה לעצמה.
4. גיל הנציג:

א. נציג מועצת תלמידים:

תלמיד או תלמידה יוכלו להיבחר כנציגי מועצה עד לבחירות שייערכו בשנת הלימודים הבאה אחריה, וכהונתם לא תימשך אחרי סיום כיתה י"ב.

ב. נציג גוף או ארגון נוער:

נער או נערה חברי הגוף או הארגון יוכלו להיבחר כנציגי הגוף או הארגון ותקופת כהונתם לא תימשך אחרי מלאות להם 19 שנה או סיום כיתה י"ב או גיוסם לצבא, התחלת שירות לאומי או התחלת שנת שירות.

5. מאחר ובחלק מהמועצות משולבים **פעילים שלא נבחרו כנציגים**, מעמדם של הפעילים יהיה שונה:
 - א. פעיל או פעילת מועצה הם נער או נערה עד מלאות להם 19 שנה או עד סיום לימודיהם בבית הספר התיכון, לפי המוקדם מביניהם, אשר לא נבחרו באופן דמוקרטי לייצג גוף במועצה, אך עומדים בקריטריונים המופיעים בתקנון המועצה.
 - ב. לפעיל לא תהיה הזכות לבחור או להיבחר לתפקידים שונים במועצה, למעט חברות בוועדות. וכן הוא לא יצביע על עניינים המובאים להצבעת המליאה.
 - ג. המועצה תקבע בתקנונה את אופן מינוי פעילי המועצה מטעמה במועצה שבגלגל שמעל.
6. תקופת כהונת נציג מועצת תלמידים, נציג גוף או ארגון נוער או פעיל, בחינוך המיוחד תהיה עד סיום לימודיהם במסגרת החינוך המיוחד או עד מלאות להם 21 שנה, לפי המוקדם מביניהם.
7. תוכל המועצה לבחור ממלאי מקום לנציגי הגופים. הם ייבחרו בבחירות דמוקרטיות, המתבצעות באופן דומה להליך הבחירות בו נבחרים נציגי הגופים.

נציגות גופים במועצה

על כל מועצה לאפשר לכל הגופים החינוכיים המוכרים על ידי משרד החינוך להיות מיוצגים בה ולשלוח נציגים למועצה בהתאם למפתח הוגן של נציגות, הנקבע בתקנון.

1. מספר נציגי המועצה יהיה בהתאם למספר הגופים המרכיבים אותה ולמספר הנציגים שזכאי כל גוף ולשלוח למועצה.
2. מספר נציגים שזכאי כל גוף לשלוח למועצה ייקבע לפי מפתח של מספר תלמידים ו/או מספר בני נוער בגוף/בארגון נוער שאליו הם משתייכים באופן דמוקרטי, שוויוני ויחסי ויאושר על ידי המועצה שבגלגל שמעל (ראה "מפתח נציגות" במילון מונחי היסוד).
3. חובת המועצה לפנות אל גוף ולהציע לו להיות מיוצג במועצה בהתאם לתקנונה וליידע אותו על זכותו לקבל ייצוג במועצה, להנחותו בדרך בחירת הנציג ולתת לנציגיו מעמד שווה במועצה.
4. הנציגים למועצה נבחרים על ידי הגוף שאותו הם מייצגים ואינם ממונים.
5. קריטריון בחירת הנציגים של הגופים השונים למועצה אינו נגוע בשיקולים זרים.

מטרות המועצה

חובה על כל מועצה להגדיר בבירור את מטרותיה ואת העקרונות שאותם היא מייצגת.

1. יש חשיבות מכרעת לכך שכל מועצה תגדיר את מטרות קיומה. יעדיה ועקרונות פעולתה יאפשרו מדי שנה על ידי המועצה, תוך היועצות בגוף התומך, על מנת שתפעל בצורה הטובה והיעילה ביותר. על מטרות המועצה להיבנות לפי ציפיות וצורכי התלמידים והנוער המיוצגים.
2. כדי למנוע בחירה של חלק בלבד ממטרות תכנית העבודה שהמועצה הציבה לעצמה, חייבת המועצה לבנות תכנית עבודה שנתית עם דגשים לפעילויות לטווח ארוך ולטווח קצר, תוך הגדרה ברורה של אוכלוסיות היעד שלמענן המועצה פועלת ואותן היא מייצגת.
3. בבואנו להגדיר את מטרות המועצה נתייחס לשני סוגי מטרות:
א. **מטרות על:** ה"אני מאמין" של המועצה, עקרונותיה ותכלית פעילותה.
ב. **מטרות אופרטיביות** (מעשיות): יובאו לידי ביטוי בתחומי פעילות המועצה.

מבנה המועצה

חובה על כל מועצה לבחור ביושב ראש אחד לתקופת כהונה (קדנציה) בת שנה.

המועצה תבחר הנהגה לתקופת כהונה בת שנה, שתיקרא מזכירות, ובראשה יעמדו יושב ראש נבחר וממלא מקומו שהוא גם סגנו (סיו"ר). חברי המזכירות יהיו נושאי התפקידים (יו"ר, סיו"ר, דובר, מזכ"ל, מבקר, יושבי ראש ועדות), לפי תקנון המועצה.

מספר נציגים שזכאי כל גוף לשלוח למועצה ייקבע לפי מפתח נציגות של מספר תלמידים ו/או מספר בני הנוער המיוצגים על ידי אותו גוף/ארגון נוער/מועצה שאליו הם משתייכים.

1. כל נציג מועצה רשאי לבחור במועצה.

2. כל נציג מועצה ורק נציג מועצה רשאי להיבחר לתפקידים במועצה, למעט לתפקיד המבקר (ראה פרק "מבקר המועצה").

3. מרכז המועצה או מנחה המועצה לא יתפקדו כבעלי תפקיד (חבר מזכירות, נציג, פעיל) ולא יהיו בעל זכויות הצבעה.

4. יו"ר המועצה וממלא מקומו נבחרים על ידי המועצה או בבחירות כלליות (מליאת המועצה), באופן דמוקרטי על פי נוהל בחירת בעלי תפקידים שאושר על ידי המועצה ואינם ממונים.

5. בעל תפקיד שסיים את כהונתו רשאי להגיש את מועמדותו לכל תפקיד במועצה לתקופת כהונה נוספת, אם אין מניעה לכך בתקנון.

6. נוהל פרישה והתפטרות מרצון:

א. התפטרות כל בעלי התפקידים במזכירות המועצה:

במקרה שמתפטרים כל בעלי התפקידים במזכירות המועצה, על המועצה לבחור באופן דמוקרטי גוף מקרב נציגי המועצה אשר ירכז את המשך פעילות המועצה עד לקיום בחירות קרובות, שמועדן ייקבע על פי החלטת המליאה, וזאת בכפוף לתקנון המועצה. סמכויותיו של גוף זה יהיו כדין מזכירות נבחרת.

ב. התפטרות יושב ראש המועצה:

נתפנה תפקידו של יו"ר המועצה, מפני שהתפטר או לאור נסיבות אחרות, יכהן ממלא מקום היו"ר כיו"ר המועצה בפועל עד שתבחר המליאה יו"ר חדש. על המועצה לפעול לקיום בחירות לתפקיד יושב הראש בתוך 60 ימים ובליווי המועצה שבגלגל שמעל.

מבנה המועצה

1. אי אמון:

- א. נציג או נציגת מועצה שאינם שבעי רצון מהתפקוד של המועצה, של חלקים ממנה או של בעל תפקיד בה, רשאים להביע את אי שביעות רצונם בהצעה להצבעה שמטרתה להדיח את מי שאין הם שבעי רצון מתפקודו. ניתן להדיח רק בעלי תפקידים נבחרים או ממונים אשר קיבלו את אישור המליאה, ובהם גם נציגי המועצה בגלגל שמעל.
- ב. ההצעה תוגש בכתב ובחתימתם של לפחות שליש מהנציגים בעלי זכות הבחירה, שבוע לפי כינוסה של המליאה הקרובה, לידי מי שהוסמך לכך על פי תקנון המועצה, ותועלה להצבעה במליאה הקרובה.
- ג. למי שהוגשה נגדו הצעת אי-אמון, תינתן זכות להשמיע גרסתו בפני המליאה.
- ד. הצעת האי אמון תתקבל ברוב מיוחס מבין בעלי זכות ההצבעה במועצה.
- ה. לא תוגש הצעת אי אמון בבעל תפקיד חדש במועצה. בעל תפקיד מוגדר כחדש:
 - (1) במועצה בית ספרית ובמועצה הרשותית - עד תום חודשיים מאז כניסתו לתפקיד.
 - (2) במועצה מחוזית ובמועצה הארצית - עד תום שלושה חודשים מאז כניסתו לתפקיד.

2. חובת נוכחות:

- א. על חברי מועצה חלה חובת נוכחות בישיבות. על המועצה לקבוע בתקנון שלה את כמות הישיבות שרשאי כל נציג להיעדר מהן, ללא סיבה מוצדקת וללא הודעה מוקדמת. כל עוד לא קבעה זאת, הכמות תהיה שלוש ישיבות מועצה מתוך שש האחרונות.
- ב. רשאית המועצה להשעות מתפקידו כל חבר מועצה שלא יעמוד בחובת הנוכחות המוטלת עליו וזאת עד קבלת החלטת מליאה בהצבעה חשאית ודמוקרטית בגוף שאותו מייצג הנציג במועצה, תוך הודעה על כך לנציג. ההחלטה תתקבל בהצבעה שבה הרוב המיוחס מכריע.

3. שריון: מצב חריג שבו נשמר מקום לנציגי גופים שעליהם להיות מיוצגים במועצה.

- א. גופים אלו ייקבעו מראש בתקנון המועצה.
- ב. הנציג/ה המתמודד/ת על המקום ה"משריון" חייב/ת להיבחר באופן דמוקרטי על ידי הגוף/הקבוצה המיוצגים, בהתאם לתקנון המועצה.
- ג. קביעת השריונים במועצה לא תהיה נגועה בשיקולים זרים ותהא מאושרת ברוב של למעלה ממחצית הקולות הכשרים במליאת המועצה.

תהליך בחירת בעלי התפקידים במועצה

חובה על כל מועצה להגדיר מראש את דרך בחירת בעלי התפקידים בה ואת התפקידים בה. הבחירות במועצה יתקיימו תוך שמירה על ערכי אמנת המועצות ותוך שמירה שהבחירות:

1. חשאיות: לא יהיה אפשר לדעת את הצבעתו של אחד או יותר מנציגי המועצה.
2. כלליות: לא תהיה הגבלת דת, גזע, מין, גיל וכד' בזכות לבחור בבחירות.
3. שוות: לכל בוחר יש קול אחד וערכם של כל הקולות שווה.
- א. כל נציג רשאי להתמודד לכל תפקיד במועצה, אלא אם נקבע אחרת בנהלי הבחירות של המועצה או בתקנון העל.
4. מחזוריות: הבחירות לבעלי התפקידים יתקיימו בכל קדנציה מחדש לכל התפקידים.
5. חופשיות: הבחירות יתקיימו באווירה של דמוקרטיה ושל חופש לבוחרים ולמועמדים. כמו כן, לא יופעל לחץ לא סביר על הבוחרים או על המועמדים.
6. שקופות: על ועדת הבחירות לדאוג שכל בעלי זכות ההצבעה יידעו את תהליך הבחירות, כמו לוח הזמנים, נוהל הגשת המועמדות, דרך ההצבעה, המועד שלה והמיקום שלה.

תהליך בחירת בעלי התפקידים במועצה

נהלים נוספים לשמירה על תקינות הבחירות:

1. אם הבחירות מתקיימות בתוך המועצה (על ידי הנציגים), יש להתייחס בנהלי הבחירות של המועצה לבדיקת כשירות בעלי זכות ההצבעה על ידי טופס נציגות, ולעגנו בתקנון המועצה.
2. המועצה תוכל להגביל את זכות המועמדות של הנציגים בה רק בנושאים הבאים: ותק במועצה, גיל ועבירות על התקנון. חובה לאשר את ההגבלה הזאת בנהלי הבחירות במליאת המועצה.
3. תהליך הבחירות כולו ינוהל על ידי ועדת בחירות שתדאג לכך שכל המתמודדים יוצגו באופן שווה בכל תהליך הבחירה וחבריה לא יהיו מועמדים בבחירות. חברי הוועדה יהיו נציגים במועצה, למעט במקרים חריגים.
4. כדי שתוצאות הבחירות ייצגו את רצון קהל הבוחרים, בחירת בעלי תפקידים במועצה תועלה להצבעה בנוכחות של 66% מנציגי המועצה לפחות ותיעשה ברוב מוחלט מכריע (ראו מילון מונחי יסוד).
 - א. מועמד יחיד ייבחר רק בהצבעה של 66% מהנוכחים בעד.
 - ב. המועצה תשאף לקיים את הבחירות כולן באופן פיזי, באותה מסגרת ובאותו מקום.
- א. במקרים חריגים שיאשרו על ידי המועצה שבגלגל שמעל, יתקיימו הבחירות במקום אחר או במסגרת אחרת.
6. על המועצה לקבל את אישור המועצה שבגלגל שמעל לדרך קיום הבחירות שלה, כאשר המועצה משנה את דרך קיום הבחירות באופן משמעותי.
7. אם הבחירות במועצה התקיימו באופן לא דמוקרטי או שנוגד את עקרונות הבחירות באופן נרחב ושיטתי, תוכל המועצה שבגלגל שמעל לבטל את הבחירות ולקיים בחירות מחודשות, כל עוד היא מציגה את כל הנימוקים להחלטה זו בשקיפות למועצה.

תהליך קבלת ההחלטות במועצה

חובה על כל מועצה לקבל את החלטותיה באופן דמוקרטי לפי תקנון המועצה.

1. כל החלטות המועצה יתקבלו באופן דמוקרטי על פי ההליכים המעוגנים בתקנון המועצה.
 2. יש להבדיל בין שני סוגי החלטות דמוקרטיות:
 - א. החלטות המועצה המתקבלות במליאה (בפורום של כלל נציגי המועצה) או בחלקים ממנה, על פי תחומי סמכויותיהם שנקבעו בתקנון המועצה.
 - (1) מזכירות המועצה תהא אחראית לקבל החלטות בנוגע לפעילותה השוטפת של המועצה, לרבות במקרי חירום, בהתאם לסדרי עבודתה, לערכי המועצה ולמטרותיה.
 - ב. החלטה המתקבלת על ידי גוף או בעל תפקיד שהוסמכו לכך בתקנון המועצה:
 - החלטה מסוג זה מתקבלת אך ורק כאשר אין אפשרות לכנס את המליאה.
 - כל החלטה מסוג זה תדווח לכלל נציגי המועצה.
 3. כל הצבעה (קבלת החלטת מליאה או חלקים ממנה שהוסמכו לכך) תתועד בפרוטוקול הישיבה (ראה "פרוטוקול" במילון מונחי היסוד).
 4. לפני ההצבעה יתקיים דיון, ובו תינתן הזכות לביטוי כל העמדות השונות.
 5. הרוב הנדרש לקבלת החלטות שונות ייקבע בתקנון המועצה (רוב מיוחס, רוב יחסי וכו'), למעט החלטות תקנוניות הדורשות רוב מיוחס (ראה "סוגי הצבעות" במילון מונחי היסוד).
 6. החלטות הנוגעות למדיניות המועצה (תכנית עבודתה) ובחירת בעלי תפקידים בה תתקבלנה בהצבעה שבה הרוב המיוחס מכריע (ראה "הצבעה שבה הרוב המיוחס מכריע" במילון מונחי היסוד).
 7. החלטות שוטפות מצריכות רוב יחסי.
 8. במקרים חריגים שאין להם מענה בתקנון העל, תכונס הוועדה האתית משפטית בגלגל שמעל לגלגל בו עלתה הבעיה, או במועצה הארצית, וייקבע לעניין פתרון אד-הוק.

סדרי עבודה

חובה על כל מועצה לקבוע את סדרי עבודתה ודרכיה ולקבל את אישור מליאת המועצה.

1. כל מועצה מחויבת לקבוע למליאתה ולוועדותיה סדרי עבודה, נהלים והחלטות על פעילותה השוטפת של המועצה עם היבחרה, על מנת ליצור מועצה טובה ויעילה יותר.
2. סדרי העבודה יהיו מוסכמים על נציגי המועצה, ויגדירו את האחריות החלה על כל נציג כפרט ועל הנציגים כמליאה. סדרי עבודת הוועדות ייבנו בהסכמה במליאת הוועדה ויובאו לידיעת מליאת המועצה.
3. על כל מועצה להתאים את סדרי העבודה לצרכיה הספציפיים.
4. סדרי עבודה אינם יכולים לעמוד בסתירה לתקנון המועצה.

תהליך מומלץ לקביעת סדרי עבודה

1. יו"ר המועצה, ממלא מקומו ושאר בעלי התפקידים יתכנסו עם היבחרם לקביעת סדרי העבודה. סדרים אלו יתורגמו לנהלים שוטפים שיטפלו בנושאים שונים כגון: תדירות הפגישות, הקשר השוטף בין חברי המועצה ודרך הביצוע (לדוגמה: מכתב עדכון לנציגים לעתים מזומנות), הגדרת הסמכויות של בעלי התפקידים וכל נושא אחר שיועלה בישיבה.
2. לאחר ישיבה זו יש לקבוע ישיבה של כלל חברי המועצה, ובה יוכרזו סדרי העבודה שגובשו, ישופרו ויאושרו.
3. מומלץ לפתוח את שתי הישיבות הנ"ל בתיאום ציפיות, שבו יועלו דרישותיהם וציפיותיהם של חברי המועצה, ובהתאם ייקבעו וינסחו סדרי העבודה.

פרוטוקול ישיבות

חובה על כל מועצה לכתוב פרוטוקול ישיבה הכולל: רשימת נוכחות חברי המועצה, נושאי הדיון בישיבה, החלטות שהתקבלו ורישום מדויק של הצבעות.

1. על הפרוטוקול לכלול:

א. רשימת נוכחים

ב. סדר היום, ההצעות לפעילות והנושאים שהועלו לדיון במהלך הישיבה

ג. ההחלטות שהתקבלו במהלך הישיבה

ד. פירוט תוצאות ההצבעה לגבי החלטה:

(1) סוג ההצבעה (ראה "הצבעה" במילון מונחי היסוד)

(2) מספר תומכים

(3) מספר מתנגדים

(4) מספר נמנעים

(5) ההחלטה שהתקבלה

2. בתום כל ישיבה, מכנס הישיבה ורשם הפרוטוקול יאשרו בחתימת ידם את הרשום בפרוטוקול ויפיצוהו

לכלל נציגי המועצה. כל הפרוטוקולים מישיבות מליאת המועצה יהיו זמינים לכל.

3. פרוטוקול הישיבה ישמש כאסמכתא למערער על החלטות שהתקבלו באותה הישיבה.

4. על כל נציג הנעדר מישיבה חלה החובה להתעדכן בפרוטוקול הישיבה.

תדירות מליאות

חובה על כל מועצה להתכנס באופן סדיר. המובא להלן הינו המינימום הנדרש מכל מועצה.

1. נוסף ללוח התדירות המצורף, יש לזכור שבכל מועצה פעילה ישנן ישיבות של מזכירות (בעלי התפקידים), ועדות המועצה, מטות וכד'.

2. לוח תדירות ישיבות מליאה:

- א. מועצת תלמידים בית ספרית - לפחות פעם בשלושה שבועות.
- ב. מועצת תלמידים ונוער רשותית - לפחות פעם בשלושה שבועות.
- ג. מועצת תלמידים ונוער אזורית - לפחות פעם בשלושה שבועות.
- ד. מועצת תלמידים ונוער מחוזית - לפחות פעם בחמישה שבועות.
- ה. מועצת התלמידים והנוער הארצית - לפחות פעם בשמונה שבועות.

תקנון מועצה

חובה על כל מועצה לכתוב תקנון שאינו עומד בסתירה ל"תקנון העל".

1. התקנון נותן למועצה את תוקף קיומה.
2. מועצה ללא תקנון אינה מועצה, אלא קבוצה חברתית. התקנון הופך את המועצה לגוף אשר יש לו סמכות וכוח.
3. על התקנון לכלול:
 - א. מבנה המועצה, כולל מפתח הנציגות.
 - ב. אופן בחירת הנציגים ובעלי התפקידים.
 - ג. נושאים משמעותיים של המועצה: נציג החורג מתפקידו, נציג אשר אינו ממלא את תפקידו וכד'.
 - ד. על התקנון לעסוק בדרכי אכיפתו.
 - ה. דרכי שימור הידע של המועצה, ובהם גם שמירת פרוטוקולים ותיעוד מאירועי המועצה.
4. בגלל חשיבותו של התקנון, החלטות הקשורות לתקנון (שינוי, ביטול והוספת סעיף), חייבות להתקבל ברוב גדול יותר מהחלטות רגילות - ברוב מיוחס (ראה "הצבעה שבה הרוב המיוחס מכריע" במילון מונחי היסוד).
5. על מועצה בהקמה לכתוב תקנון תוך ארבעה חודשים מיום כינוסה הראשון, וזאת כדי לאשר את תקינותה.
6. תקנון המועצה תקף עד לשינויו. אולם ראוי לבחון שינויים בתקנון המועצה בהתאם לצרכים שעולים באופן שוטף. יש לאשר את תקנון המועצה בכל שנה לפחות.
7. על כל מועצה לשלוח את התקנון, שכתבה לעצמה ושאושר על ידי חברי המליאה, אל המועצה אשר מעליה בהיררכיית המועצות (ראה נספח בנושא "סוגי המועצות").
8. הוועדה המשפטית של המועצה תהיה אחראית לאכיפת התקנון שאושר על ידי המועצה. אם אין ועדה כזאת, תבחר המליאה ועדה לעניין זה.

סיכום הנושאים שעל המועצה לקבוע בתקנון מתקנון העל

בתקנון העל מוזכרים נושאים מסוימים שעל המועצה לקבוע בתקנונה - למען הסדר הטוב הם מובאים באופן מסוכם בחלק זה. בכל מקרה של טעות יש לפעול על פי האמור בתקנון העל בפרקים האחרים. יש לקרוא את האמור על הנושא בפרק המקורי לפני קביעתו בתקנון המועצה.

פרק בתקנון העל	הנושאים
נציג מועצה	אופן מינוי פעילי המועצה מטעמה בגלגל שמעל
מבנה המועצה	מפתח נציגות
תהליך בחירת בעלי תפקידים	נוהל בחירת בעלי תפקידים הסמכת אדם במועצה שאליו תוגש הצעת אי-אמון חובת הנוכחות של נציגי המועצה הגופים הזכאים לשריון במועצה (אם יש)
תהליך קבלת החלטות	תהליך קבלת ההחלטות סמכויות קבלת החלטות של חלקים מהמליאה הרוב הנדרש לקבלת החלטות שונות
תקנון מועצה	בפרק עצמו ישנם ראשי הפרקים לתקנון המועצה מנגנון אחיפת תקנון המועצה

הצעה - קביעת תקנון

1. המליאה תמנה ועדה אשר תהיה אחראית על התקנון.
2. ועדה זו תכין טיוטה של התקנון בהתאם לרצונותיהם של הנציגים.
3. הוועדה תביא את הטיוטה לאישור מזכירות המועצה.
4. אם יש למליאה הסתייגויות, היא תציג בפני הוועדה. הוועדה תדון בכל הסתייגות ותביא את התקנון לאישורו הסופי במליאה.
5. במהלך השנה, כל הסתייגות מהתקנון או הוספה לו תעבור דרך הוועדה, לקראת העלאה להצבעה במליאה.

מנגנון מוסלף לטיפול בעבירות על התקנון:

- א. במקרה של עבירה משמעתית או התנהגותית של חבר או בעל תפקיד במועצה, רשאית מזכירות המועצה להחליט על קיום ועדת שימוע אודות האירועים.
- ב. הרכב ועדת השימוע: בוועדת שימוע יכהנו יו"ר המועצה, יו"ר הוועדה האתית-משפטית שלה, ומבקר המועצה. מנחה המועצה ישמש כמשקיף בוועדת השימוע. במקרים מיוחדים ניתן לצרף לוועדה את יו"ר הוועדה האתית-משפטית של הגלגל שמעל. נבצר מאחד מבעלי התפקידים הנ"ל להשתתף - בין אם מנסיבות טכניות או בשל האירועים או האנשים עליהם נסב השימוע - ימונה לו ממלא מקום מבין חברי מזכירות המועצה.
- ג. לנציג אשר נקבעה לגביו ועדת שימוע יימסר המועד לפחות 7 ימים מראש. אם לא יוכל להגיע לוועדת השימוע במועד שנקבע וימסור על כך הודעה מראש, ייקבע מועד נוסף תוך 10 ימים. אם לא יגיע גם למועד זה ללא הודעה מוקדמת מראש וללא מתן נימוקים מוצדקים, ייחשב כמי שוויתר על זכות השימוע והוועדה תוכל לדון בעניינו גם בהעדרו.
- ד. לנציג אשר נקבעה לגביו ועדת שימוע שמורה הזכות להביא עמו לדין נציג נוסף מטעמו, בהתאם לנסיבות, כדי לסייע לו להציג את עמדתו בפני הוועדה.
- ה. אם תמצא ועדת השימוע שאמנם התקיימו הנסיבות המתוארות בסעיף 1, תפעל בהתאם.
- ו. החלטת ועדת השימוע תועבר לנציג ולגוף אותו הוא מייצג תוך 14 ימים.

מבקר המועצה

1. על כל מועצה לבחור מבקר באופן דמוקרטי ולא למנותו.
 2. על המבקר להיות נציג מועצה וזאת בכפוף לתקנון המועצה ותקנון העל.
 3. מבקר המועצה ימלא את תפקידו באופן אובייקטיבי ואתי.
 4. המבקר לא יכהן כבעל תפקיד נוסף במועצה.
 5. המבקר יגיש לכל הפחות 3 דוחות ביקורת בשנה, ובו יפרט את ליקויי עבודת המועצה לרבות המלצות לתיקון, ואת הצלחות המועצה. מועדי הגשת הדוחות יקבעו על ידי המבקר ובאישור מליאת המועצה.
 6. דוח הביקורת יתייחס לכל גופי המועצה לרבות מזכירות, ועדות, מליאה, ועדות אד-הוק, אירועי המועצה ופרויקטים מטעמה.
 7. מבקר המועצה יהיה חבר מזכירות אך לא בעל זכות הצבעה בה.
 8. כל המובא להלן הינו המינימום הנדרש לכל מועצה.
 9. מבקר מועצה יהיה תלמיד בעל ותק של שנת פעילות אחת לפחות באותה מועצה.
- מבקר המועצה לא יוכל להיבחר או להתמנות לתפקיד במזכירות המועצה אותה ביקר בשנה שלאחר תום תקופת כהונתו, אולם יוכל להיבחר כמבקר לשנה נוספת.

העקרון השנים - עשר דגשים

1. מועצת התלמידים והנוער היא גוף א-מפלגתי ייצוגי, שנועד לתת מענה לכלל התלמידים ובני הנוער בישראל לאורך שנים. **לפיכך, נציגי מועצת התלמידים אינם יכולים לייצג בשם בני הנוער עמדות מפלגתיות** חברי המועצה מייצגים את בני הנוער בכל פורום ציבורי בו הם נמצאים, לרבות בכלי התקשורת הפומביים.
2. פעילות החברים במועצת התלמידים והנוער תהא מונעת ממניעים הנוגעים לעניין ותואמים את המנדט שניתן להם על-ידי הבוחרים, לייצג את צרכיהם של בני הנוער.
3. חברי המועצה אינם רשאים להשתתף במסגרות הפוגעות בעניינים אוניברסליים, ומדירות קבוצות שונות באוכלוסייה, (לדוגמה: זכויות מתנחלים, זכויות למיעוטים, זכויות נשים, אפליה על רקע דתי, עדתי וכד')
- בשם בני הנוער אותם הם מייצגים.**
4. נבחרו המועצה לא ישתמשו במנדט שניתן להם כמייצגי ציבור התלמידים והנוער לשם רכישת הישגים אישיים-מפלגתיים.
5. חברי המועצה **בעלי תפקידים** אינם יכולים, במסגרת המפה הפוליטית הישראלית ובמסגרת המפלגתית להצביע בפריימריז, להיות חברי מרכז מפלגה ולהשפיע מבחינה מפלגתית. בעל תפקיד במועצה הוא כל מי שנבחר או מונה לכהן בתפקיד כלשהו, לרבות כנציג בגלגל שמעל.
6. חברי מועצות התלמידים יכולים להשתתף בעצרות וכנסים של מפלגות **כפרטים**, אך אינם זכאים להשתמש בעובדת היותם מייצגי הנוער והתלמידים ככוח בעצרות אלו או להשתמש בסממנים חיצוניים המזוהים עם המועצה. כמו-כן, אין הם רשאים לנצל את מעמדם והקשרים שלהם למען הצלחת כנסים/עצרות פוליטיים.
7. נציגי המועצות אינם רשאים להעלות בפעילותם במועצה סוגיות ואירועים הקשורים למפלגה זו או אחרת במסגרת המליאה או במסגרת פעילות כלשהי הקשורה במועצה.
8. כל התלבטות הקשורה בנושאים רגישים מסוג זה תופנה להתייעצות עם מזכירות מועצת התלמידים והנוער המחוזית או מזכירות מועצת התלמידים והנוער הארצית והועדה האתית משפטית הארצית.

תהליך ההכשרה במועצה

חובה על כל מועצה להכשיר את חברי המועצה על בסיס ערכי המועצות ובהתאם לתוכנית הארצית הבסיסית והאחידה.

1. תקיים המועצה לפחות 4 יחידות הכשרה בשנה, שיעסקו בנושאים הבאים:

- א. מהות הנציג הנבחר במועצה
 - ב. ערכי המועצות על בסיס אמנת המועצות
 - ג. תקנון העל - חשיבותו והכרתו
 - ד. גלגלי המועצות ומסמך הוועידה
2. על מועצת התלמידים והנוער המחוזית לדאוג לפיתוח תכני הכשרה משלימים למועצות בגלגלים שתחתיה.
3. על כל מועצה להתאים את התכנים המשלימים לצרכיה ולאופיה (לדוג' חיבור ההכשרה על תקנון העל להכשרה על תקנון המועצה).
4. על המועצה המחוזית והמועצה הרשותית לפעול יחד לפיתוח תוכנית הכשרה מותאמת למועצות התלמידים הבית ספריות שבתחום הרשות.
- כל הכתוב בפרק זה הינו המינימום הנדרש מכל מועצה אך כמובן שמומלץ מאוד להרחיב את תהליך ההכשרה של המועצה, ולפרוס אותו על כל הקדנציה.

נסכחים

נסכח מס' ו: סוגי המועצות

המועצות על כל מגוניהן הן גוף א-מפלגתי.

מועצת תלמידים בית ספרית

מועצה הפועלת בתוך בית הספר, עם אוכלוסיית בית הספר ועבורה. נציגי המועצה נבחרים בשיטה דמוקרטית ובוחרים את שיטת הבחירות הנראית להם (בחירה אישית, לפי רשימות או מפלגות, לפי שכבות גיל וכד') על בסיס תקנון בית הספר. המועצה הנבחרת. על המועצה לדאוג לייצוג הולם של כל תלמידי בית הספר.

למועצת התלמידים בבית הספר הזכות לקבל מנחה, ולקבל הכשרה לתפקידים.

מועצת תלמידים ונוער רשותית

מועצה המייצגת את מגוון בני הנוער ביישוב ופועלת למענו. המועצה כוללת את הנציגים שנקבעו בבחירות דמוקרטיות בכל מסגרות החינוך ביישוב, הפורמלי והבלתי פורמלי (בתי ספר, מרכזים קהילתיים, תנועות נוער וארגוני נוער), ואת כל אוכלוסיות בני הנוער. יש לשמור על מפתח נציגות ועל ייצוג הולם של כלל התלמידים ובני הנוער ביישוב. על כל מועצה רשותית לשלוח נציגים נבחרים למועצת התלמידים והנוער המחוזית.

מועצת תלמידים ונוער אזורית

מועצה המייצגת את מגוון בני הנוער בתחום המועצה האזורית. המועצה כוללת את הנציגים שנבחרו בבחירות דמוקרטיות בכל יישוב במועצה האזורית, בגופי הנוער בתחום המועצה האזורית ובבתי הספר בתחום המועצה האזורית שאינם משתייכים למינהל לחינוך התיישבותי, פנימייתי ועליית הנוער. נציגי המועצה יבחרו על פי מפתח נציגות מייצג ושוויוני בהתאם לתקנון העל. על כל מועצת תלמידים ונוער אזורית לשלוח נציגים נבחרים למועצת התלמידים והנוער המחוזית שבתחומה המועצה האזורית קיימת.

נספח מס' ו: סוגי המועצות

מועצת תלמידים ונוער מחוזית

המועצה המחוזית מייצגת את מגוון בני הנוער במחוז ופועלת למענו. היא כוללת את נציגי המועצות הרשותיות במחוז. הנציגים למועצה המחוזית נבחרים מקרב מועצות תלמידים ונוער רשותיות. מספרם נקבע על פי מספר בני הנוער ברשויות השונות, תוך התייחסות הוגנת לגודלן (מפתח נציגות). במינהל לחינוך התיישבותי, פנימייתי ועליית הנוער מועצת התלמידים והנוער המחוזית תורכב מנציגים ממועצות התלמידים של מוסדות החינוך שתחת פיקוחו של המינהל.

מועצת תלמידים ונוער ארצית

מועצת התלמידים והנוער הארצית היא הגוף הנבחר והמייצג של כל בני הנוער בארץ. הנציגים נבחרים בבחירות דמוקרטיות מהמועצות המחוזיות (דרום, התיישבותי, חיפה, ירושלים, מרכז, צפון, תל אביב). המועצה מכילה בני נוער מהמגזרים השונים: דתיים, חילוניים, ערבים ויהודים. כמו כן נכללים בה נציגים דרוזים ונציגים בדואים. מועצת התלמידים והנוער הארצית מגשרת בין בני הנוער לבין מקבלי ההחלטות במשרד החינוך, בכנסת, בממשלה ובפורומים שונים ומייצגת את בני הנוער במדינה בכל מסגרת, פורום וקבוצת מקבלי החלטות.

נסכח מס' 2: מילון מונחי יסוד

הצעת אי-אמון / הדחה - זכות המוקנית לכל נציג/ת מועצה שאינו/ה שבע/ת רצון מהתפקוד של המועצה או של חלקים ממנה או של נושא תפקיד בה, ומבקש/ת להביע את אי שביעות רצונו/ה בהצעה להצבעה שמטרתה להדיח את אלו שאין הוא או היא שבעי רצון מתפקודם.

גוף נוער - כל מוסד, ארגון או תנועה, חינוכיים (כגון בתי ספר, תנועות נוער, ארגונים וולונטריים) הפועלים במסגרות הפורמליות או הבלתי פורמליות ונתונים לפיקוח ממלכתי.

דובר/ת - נציג/ת מועצה שנבחר/ה באופן דמוקרטי או שמונה/תה בהתאם לתקנון המועצה שבה הוא או היא פועלים והם מוסמכים רשמית למסור הודעות בשמה, בכפוף לתקנון המועצה.

הדחה - הפסקת כהונתו של נציג בתפקיד אליו התמנה, לפני תום תקופת הכהונה. הדחה יכולה להיעשות על ידי הגוף הממנה, בהתאם לכללים הקבועים לעניין אי-אמון.

הצבעה - הדרך של המליאה או של חלקים ממנה לקבלת החלטות.
סוגי הצבעות:

- הצבעה גלויה - הצבעה שבה כל נציג/ת מועצה מביע/ה את עמדתו/ה בפני המליאה.
- הצבעה חשאית - הצבעה שבה כל נציג/ת מועצה מביע/ה את עמדתו/ה על פתק בלי להזדהות והמליאה אינה יודעת מהי בחירתו/ה. נהוגה בתהליך בחירת בעלי תפקידים במועצה.
- הצבעה שבה הרוב היחסי מכריע - הצבעה שבה הרוב הנוכח בעת ההצבעה מכריע לגבי קיום החלטה (רוב רגיל).
- הצבעה שבה הרוב המוחלט מכריע - הצבעה שבה רוב נציגי המליאה מכריע לגבי קיום ההחלטה. רוב של 50% מקולות הבוחרים ועוד אחד.
- הצבעה שבה הרוב המיוחס מכריע - הצבעה שבה ההחלטה מתקבלת בנוכחות של שני שלישים מבין כלל הנציגים למליאה (כלל בעלי זכות ההצבעה) ומתקבלת בדיון זה ברוב של $50\% + 1$. משמשת במקרים של בחירת בעלי תפקידים או הדחתם ושינויי תקנון.

ועדה - חלק מתוך כלל המליאה שנבחר באופן דמוקרטי או שמונה בהתאם לתקנון המועצה שבה הוא פועל, על מנת לטפל בנושא מסוים קבוע.

ועדת בחירות - הגוף האחראי והמפקח על תהליך הבחירות. תפקידה לוודא שהבחירות יתנהלו על פי תקנון המועצה ושיישמר במהלכן טוהר המידות.
הוועדה תורכב מנציגי מועצה אשר אינם מתמודדים.
המלצה: יו"ר הוועדה יהיה/תהיה יו"ר המועצה היוצא/ת.

ועידה - הגוף העליון הנבחר והדמוקרטי של מועצות התלמידים והנוער במדינת ישראל, אשר החלטותיו מחייבות את כלל הנוער שאותו מייצגת הוועידה.

חובת נוכחות - על כל נציג מועצה אשר נבחר לתפקידו באופן דמוקרטי, חלה חובה להגיע לכל הישיבות של המועצה או לחלקים ממנה שאליהם הם משתייכים. אם אינם יכולים להגיע, עליהם להודיע על כך בהתאם לנוהלי המועצה שבה הם פועלים ולתקנונה.

יושב/ת ראש (יו"ר) - נציג/ת מועצה הנבחר/ת באופן דמוקרטי לעמוד בראש המליאה שבה הוא/היא פועל/ת בהתאם לתקנון המועצה. על המועצה חלה החובה למנות יו"ר אחד/אחת בלבד.
מועצה שאינה בוחרת ביו"ר מקרבה אינה בגדר מועצה נבחרת שתקנון זה חל עליה.
תפקיד היו"ר הוא תפקיד מפתח שבא להבטיח את פעילותה השוטפת והתקינה של המועצה.

יושב ראש ועדה - נציג מועצה הנבחר באופן דמוקרטי על ידי חברי המליאה לעמוד בראש הוועדה ולרכז את עבודתה.

ישיבה - מועד כינוס המליאה או חלקים ממנה לצורך קבלת החלטות ו/או הפעלת המועצה.

מועצה - קבוצת נציגים הנבחרת על ידי גופים שונים כדי להיוועד לעתים מזומנות, להתייעץ ולהחליט בעניינים הנתונים בסמכותם.

מוכירות המועצה - פורום כל נושאי התפקידים העיקריים במועצה, שהוגדרו בתקנון המועצה שבה הם חברים. המוכירות כוללת את התפקידים הבאים: יושב ראש (יו"ר), סגן יושב ראש (סיו"ר) דובר, מזכ"ל, יושבי ראש ועדות.

ממלא מקום - חבר מועצה שנבחר באופן דמוקרטי בהתאם לתקנון המועצה, לייצג גוף מסוים במועצה.
ממלא המקום (המחליף) נבדל מהנציג בכך שלא תינתן לו זכות הצבעה כאשר כל נציגי הגוף שאותו מייצג המחליף נוכחים ונוטלים חלק בהצבעה על החלטה מסוימת.

מליאה - כלל נציגי המועצה הנבחרים באופן דמוקרטי למועצה מתוך הגופים המיוצגים במועצה.

ממונה - נציג, שהומלץ על ידי רוב חברי מזכירות המועצה וקיבל את אישור מליאת המועצה באופן דמוקרטי, למלא תפקיד במועצה.

מנחה המועצה - גבר או אישה מבוגרים בעלי ניסיון בחינוך: מורה, מדריך/ת נוער או מפקח/ת וכו', אשר יעזור/תעזור למועצה שאותה הוא/היא מנחה לפעול כחוק ולבצע החלטות.

מפתח נציגות - מכסת הנציגים במועצה המייצגים את כלל מגוון התלמידים ו/או הנוער בבית הספר, ברשות, במחוז ובארצות.

נוכחות - ראו - חובת נוכחות.

נציג/ת מועצה - נער או נערה עד סיום לימודיהם בבית ספר תיכון או עד גיל 19 הנבחרים בבחירות דמוקרטיות על ידי גוף המיוצג במועצה, כל עוד הם חברים בגוף זה, כפוף להוראות תקנון העל ותקנון המועצה בהם הנציגים.

סגן/ת יושב/ת ראש (ס. יו"ר) - נציג/ת מועצה הנבחר/ת באופן דמוקרטי לסייע ליו"ר המועצה בהתאם לתקנון המועצה שבה הוא/היא פועל/ת. תחומי התפקיד נקבעים לפי תקנון המועצה, וגם מספר הסיו"רים נקבע לפי תקנון המועצה שבה הסיו"ר או הסיו"רים הם נציגים.

סדר יום - הנושאים המועלים בישיבת המליאה או חלקים ממנה ומפורסמים לפני מועד הישיבה או בראשיתה.

פעילה - נער או נערה עד גיל 19 או עד סיום לימודיהם בבית ספר תיכון, שאינם נציגים במועצה ושלא נבחרו באופן דמוקרטי לייצג גוף במועצה, אך בכל זאת נוטלים חלק בפעילות המועצה ומסייעים לה. לפעילה אין זכות לבחור או להיבחר או לשמש כבעל/ת תפקיד במועצה למעט זכות הצבעה רק בוועדות המועצה שבהם הם חברים.

פרוטוקול - סיכום ישיבת המליאה הכולל פירוט המשתתפים, החלטות שנתקבלו ו/או נדחו, עיקרי הנושאים שנדונו והצבעות (פירוט ההצבעות, מספרם המדויק של התומכים, המתנגדים והנמנעים).

ציר ועידה - נציג/ת נוער או תלמיד/ה שנבחר/ה באופן דמוקרטי לייצג בוועידה את בוחריו/ה.

קדנציה - ר' תקופת כהונה

רוב יחסי, רוב מוחלט, רוב מיוחס - ר' "הצבעה"

שריון - מצב חריג שבו נשמר מקום לנציגי גופים שעליהם להיות מיוצגים במועצה. גופים אלו ייקבעו מראש. הנציג/ה המתמודד/ת על המקום ה"משוריין" חייב/ת להיבחר באופן דמוקרטי על ידי הגוף / הקבוצה המיוצגים, בהתאם לתקנון המועצה.

קביעת השריונים במועצה לא תהיה נגועה בשיקולים זרים ותהא מאושרת ברוב של למעלה ממחצית הקולות הכשרים במליאת המועצה.

תקופת כהונה (קדנציה) - משך תפקידו/ה של נציג/ת המועצה כפי שנקבע בתקנון המועצה שבה הוא/היא חברה.

תקנון - נוהלי עבודה המוסכמים על כל נציגי המליאה בהתאם לצרכים ולרצונות של המועצה, ובהסתמך על "תקנון העל".

תקנון בחירות - נוהלי בחירות המוסכמים באופן דמוקרטי על כלל נציגי המליאה של המועצה.

תקנון על - מערך חוקים, עקרונות עבודה וכללי יסוד של המועצות, הקובעים את הדינים המחייבים את כלל מועצות התלמידים והנוער בארץ.

נסכח מס' 3: חוק הרשויות המקומיות [מנהל יחידת הנוער ומועצת תלמידים ונוער], התשע"א-2011[ו] - חלק המועצה

מועצת תלמידים ונוער ברשות חינוך מקומית	(א) בכל רשות חינוך מקומית תוקם מועצת תלמידים ונוער (להלן - המועצה). (ב) במועצה יהיו בין 15 ל-61 חברים, בהתאם לשיקול דעתו של מנהל יחידת הנוער באותה רשות חינוך מקומית. (ג) המועצה תכלול נציגים ממוסדות חינוך, ממרכזים קהילתיים, מתנועות נוער, מארגוני נוער וכיוצא באלה, ובלבד שהם תלמידים או נערים המתגוררים בתחומה של אותה רשות חינוך מקומית. (ד) נציגי המועצה יבחרו בידי תלמידים ונערים המתגוררים בתחומה של רשות החינוך המקומית, אחת לשנה. (ה) בסעיף זה, "תלמיד" - מי שלומד במוסד חינוך בכיתות ז' עד י"ב.
תפקידי המועצה	(א) המועצה רשאית לייצג לגורמים שונים ברשות המקומית בעניינים הקשורים, במישרין או בעקיפין, בילדים ובנערים, ובכלל זה לראש הרשות המקומית, לסגנו, לוועדת החינוך, לוועדה לקידום מעמד הילד, למנהל מחלקת החינוך ולמנהל יחידת הנוער. (ב) המועצה תייצג את עניינם של ילדים ונערים בפני הרשות המקומית ותפעל להעברת בקשותיהם לגורמים הנוגעים בדבר ברשויות מקומיות או ברשויות המדינה, למעקב אחר קבלת תשובות לבקשות, להופעה בפני אותם גורמים ולהעברת התשובות למבקשים.
סדרי עבודת המועצה	(א) המועצה תתכנס אחת לחודש, לפחות. (ב) מנהל יחידת הנוער ייפגש עם המועצה אחת לחודשיים, לפחות.
נהלים בדבר בחירת המועצה ודרכי עבודתה	(א) השר רשא, באישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, לקבוע הוראות לעניין סדרי עבודתן של מועצות. מנהל יחידת נוער יסדיר בנהלים שיפרסם באתר האינטרנט של רשות החינוך המקומית עניינים כמפורט להלן, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה: סדרי בחירתה של המועצה, פרסום שמות חבריה, מועדי כינוס ומקום כינוס, סדרי הכינוס של המועצה וארגון פעילותה. "מנהל יחידת הנוער" - כהגדרתו בחוק הרשויות המקומיות (מנהל יחידת הנוער ומועצת תלמידים ונוער), התשע"א-2011;

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

גדעון סער שר החינוך

שמעון פרס
נשיא המדינה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

[1] התקבל בכנסת ביום כ"ד באדר ב' ה'תשע"א (30 במרס 2011); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה - 561, מיום כ"ו בשבט ה'תשע"א (31 בינואר 2011), ע"מ 410.

נספח מס' 4: מרכזי כעילות המועצות

אתר למידע, לתכנים ולפעילויות

<https://edu.gov.il/noar/minhal/departments/social-community/Pages/student-council.aspx>

@moatzaty	moatzaty@gmail.com	מועצת התלמידים והנוער הארצית
@noardarom	moaza.darom@gmail.com	מחוז דרום
@mahoz_hityashvuty	moatza.mchp@gmail.com	מינהל לחינוך התיישבותי, פנימייתי ועליית הנוער
@mahozhaifa	mahozhaifa@gmail.com	מחוז חיפה
@hamoatza.j	hamoatza.j2021@gmail.com	מחוז ירושלים
@machozmercaz	Machoz.mercaz@gmail.com	מחוז מרכז
@moatzafon	moatzafon1@gmail.com	מחוז צפון
@machoz_tlv	machoztlv@gmail.com	מחוז תל אביב